

Citační pravidla

Od roku 2020 *DVT* zavádí nová citační pravidla. Podle preference autora nebo oborových zvyklostí je možné pro odkazy použít buď systém *bibliografického údaje* v poznámce pod čarou, anebo systém *autor/rok vydání* se seznamem na konci článku, zvolený styl však musí být vždy v daném textu jednotný. Cílem je jednoznačnost, přehlednost a úspornost.

1. Vydané práce obecně

V hlavním textu článku i v odkazech se užívá název díla (knižní titul, periodikum) v *kurzívě*, název části díla (studie, kapitola, dílo uvnitř svazku) v „*uvozovkách*“. U autora iniciála předchází příjmení, které se uvádí v obyčejném písmu (nikoliv kapitálky apod.). Více autorů, nakladatelů nebo míst vydání se oddělují pomlčkou (tj. „-“, nikoliv spojovník „-“) s mezerami, u rozsahu stran bez mezer (s. 1–2). Editor/editoři se označují jednotně „ed.“ (nikoliv „eds“, „edd“, „vyd.“ apod.) buď v závorce za jmény uvedenými před názvem práce, anebo bez závorky před jmény, pokud jsou uváděni až za názvem práce (tj. editor díla jiného autora). Dále se uvádí překladatel „přel.“ před jménem bez závorky, při zkráceném výčtu autorů „a kol.“ za jménem bez závorky. Další ediční údaje a specifikace (název a číslo ediční řady, sebraných spisů apod.) lze rozepsat v závorce za rokem vydání. Jednotlivé údaje se oddělují čárkou, pouze v případě uvedení nakladatele dvojtečkou před místem vydání (Odeon: Praha 1986). Čárka se neuvádí mezi místem a rokem vydání, ani mezi názvem a pořadím ročníku periodika či svazku ediční řady (tedy nepoužívat značení „roč.“, „vol.“, „sv.“ apod.). Číslo periodika v daném ročníku se upřesňuje zkratkou „č. 4“ (v bibliografickém údaji) nebo v v závorce za ročníkem (v systému autor/rok). U vícedílného titulu se pořadí uvádí podle charakteru publikace buď v kurzívě jako součást názvu díla, anebo za názvem díla odděleně čárkami bez kurzivy. Za názvem části díla (článek, kapitola...) se odkazuje prostřednictvím „in:“ pouze na samostatné dílo (např. jiných editorů, u téhož autora není třeba jeho jméno opakovat), nikoliv na periodikum.

Knih

Povinné údaje: autor nebo editor, název díla, místo a rok vydání (u novodobých edic, kde je velké množství míst vydání, lze nahradit pouze nakladatelem).

Nepovinné údaje: křestní jméno při prvním uvedení autora (nebo z jiných specifických důvodů, např. při dublování téhož příjmení a iniciály u různých osob), editor díla jiného autora, překladatel, nakladatel, další specifické vydavatelské údaje, paginace nebo počet stran.

Periodikum

Povinné údaje: název, ročník (svazek), rok vydání, paginace.

Nepovinné údaje: číslo v rámci ročníku, místo vydání (v závorce obyčejným písmem za názvem periodika, pokud to vyžaduje kontext a jeho upřesnění), přesnější datace vydání (např. u deníku, v závorce za odkazem).

Krácené citace: jen autor, titul (může být krácený) a paginace; v navazujícím odkazu „tamtéž“ a paginace; autor a *c. d.* v případě, že je od daného autora odkazováno na jedinou jeho práci, nebo při jasné identifikaci, o které dílo se jedná (např. současně s odkazem na danou pozn.); také v případě rozsáhlého poznámkového aparátu lze usnadnit orientaci odkazem na pozn. p. č., kde je dílo citováno poprvé, v závorce za kráceným titulem (pozn. 2).

2. Příklady bibliografických údajů v poznámce pod čarou

Kniha

Z. Horský, *Koperník a české země. Soubor studií o renesanční kosmologii a nové vědě*, ed. V. Hladký – T. Hermann – I. Lelková, Pavel Mervart: Červený Kostelec 2011, s. 49–50.

Mikuláš Koperník, *O oběžích nebeských sfér. První kniha*, přel. Z. Horský, ed. V. Hladký, Ústav pro soudobé dějiny AV ČR – Pavel Mervart: Praha – Červený Kostelec 2016, 242 s.

L. Ovčáčková (ed.) a kol., *O původu kultury. Biologické, antropologické a historické koncepty kulturní evoluce*, Academia: Praha 2017.

2

Stat' ve svazku

J. Mandlerová, „Technokraté v Národohospodářském ústavu 1907–1945“, in: J. Janko – E. Těšínská (ed.), *Technokracie v českých zemích (1900–1950)*, Archiv AV ČR – Institut základů vzdělanosti: Praha 1999 (Práce z dějin Akademie věd České republiky A/6), s. 87–96.

Článek

V. Karpenko, „Periodická soustava prvků: úspěchy i omyly“, *Dějiny věd a techniky* 52, 2019, č. 1, s. 3–13.

Opakovaný výskyt

Z. Horský, *Koperník a české země*, s. 51.

Tamtéž, s. 52.

Z. Horský, *c. d.* (pozn. 3), s. 120.

3. Příklady stylu *autor/rok vydání*

V textu článku se v závorce uvádí příjmení, rok vydání a paginace takto: (Horský 2011, 49–50; Mandlerová 1999, 87; Janko – Těšínská 1999). Pokud se v textu mluví s jednoznačností o daném autorovi, nemusí se jméno v závorce opakovat, např. jde-li o jmenované dílo Horského (2011, 49–50). Hranatá závorka může uvádět rok prvního vydání: (Koperník 2016 [1543], 50).

Na konci článku následuje seznam literatury při členění záznamu: příjmení, iniciály, rok a další údaje dle vzoru; odkazy jsou řazeny *abecedně*, v rámci jednoho autora *chronologicky*, více statí téhož roku písmeny (1990a, 1990b). Pokud je používáno více studií z jednoho díla (sborníku apod.), pak jej stačí uvést jednou v seznamu a u jednotlivých částí odkazovat rovněž zkráceně.

Kniha

Horský, Z. (2011) *Koperník a české země. Soubor studií o renesanční kosmologii a nové vědě*, ed. V. Hladký – T. Hermann – I. Lelková, Pavel Mervart: Červený Kostelec.

Janko, J. – Těšínská, E., ed. (1999) *Technokracie v českých zemích (1900–1950)*, Archiv AV ČR – Institut základů vzdělanosti: Praha (Práce z dějin Akademie věd České republiky A/6).

Koperník, Mikuláš (2016 [1543]) *O oběžích nebeských sfér. První kniha*, přel. Z. Horský, ed. V. Hladký, Ústav pro soudobé dějiny AV ČR – Pavel Mervart: Praha – Červený Kostelec, 242 s.

Ovčáčková, L., ed., a kol. (2017) *O původu kultury. Biologické, antropologické a historické koncepty kulturní evoluce*, Academia: Praha.

Stat' ve svazku

Mandlerová, J. (1999) „Technokraté v Národohospodářském ústavu 1907–1945“, in: J. Janko – E. Těšínská (ed.), *Technokracie v českých zemích (1900–1950)*, Archiv AV ČR – Institut základů vzdělanosti: Praha (Práce z dějin Akademie věd české republiky A/6), 87–96.

Anebo:

Mandlerová, J. (1999) „Technokraté v Národohospodářském ústavu 1907–1945“, in: Janko – Těšínská, 87–96.

Článek

Karpenko, V. (2019) „Periodická soustava prvků: úspěchy i omyly“, *Dějiny věd a techniky* 52 (1), 3–13.

4. Archivy, nevydané práce, specifické edice, klasická a starší literatura apod.

Vzhledem k interdisciplinaritě časopisu u jiných typů odkazů, pokud nelze přesně dodržet uvedená pravidla nebo to vyžaduje typ analyzovaného tématu, je třeba se pravidlům co nejvíce přizpůsobit a zohlednit přitom oborové zvyklosti např. při práci s daným typem pramenů (např. v klasické filologii, práce se středověkými a raně novověkými prameny a edicemi, starými tisky apod.)

U archivních materiálů je třeba postupovat ve směru jednoznačnosti určení citovaného pramene od obecného ke konkrétnímu: Název archivu (v prvním výskytu lze rozepsat a zavést užívanou zkratku), fond (f.), jeho část či karton (k.), inventární číslo (i. č.), signatura (sg.), přímá citace díla či paginace. Opakované zkrácené odkazy pak rovněž podle oborových zvyklostí.

Citace archivního materiálu – příklad

Archiv Univerzity Karlovy (dále AUK), f. Akademický senát 1882–1951 (dále AS), k. 116, i. č. 1628, Čelakovský na akademický senát české univerzity, 13. 6. 1882.

5. Internetové a jiné zdroje

4

U děl, která jsou zpřístupněna na internetu, vždy preferovat a uvádět primárně citaci tištěného vydání nebo archivního pramene; pokud to může být užitečné nebo je to jinak specifické či důležité, je možné srozumitelně odkázat na danou webovou stránku nebo portál, spíše na její obecnější určení, jen výjimečně kompletní kopii celé znakové cesty (neboť jsou dlouhodobě nestálé); vhodné je časové určení v hranaté závorce bez popisu [19. 12. 2019]. Tedy u internetového odkazu by měl být uveden autor (kde je znám), název položky (článku, hesla, pramene atd.), internetový odkaz a datum přístupu. V odevzdaném textu neponechávat hypertextové odkazy a podtržení.

Odkaz na web – příklad

Ch. Shields, „Aristotle“, in: *Stanford Encyclopedia of Philosophy*, dostupné z: <https://plato.stanford.edu/entries/aristotle/> [3. 1. 2020].